

REPUBLIKA HRVATSKA MINISTARSTVO UPRAVE

S E M I N A R

Funkcije, prava i obveze vijeća nacionalnih manjina i predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave

Vesna Šiklić – Odak, Ministarstvo uprave, načelnica Sektora za politički sustav i ljudska
prava

Ljubomir Mikić, Ministarstvo uprave, načelnik Odjela za nacionalne manjine

IZBORI ZA VIJEĆA I PREDSTAVNIKE NACIONALNIH MANJINA 2011.

**- (3. redovni) Izbori za članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina raspisani su odlukama Vlade Republike Hrvatske od 19. svibnja 2011.
(NN, 56/11 i 58/11 – izmjene odluka)**

- Izbori su raspisani za:

311 vijeća nacionalnih manjina u 187 jedinica samouprave

(113 vijeća u 98 općina, 127 vijeća u 69 gradova i 71 vijeće u 19 županija i Gradu Zagrebu)

227 predstavnika nacionalnih manjina u 129 jedinica samouprave

(58 predstavnika u 53 općine, 81 predstavnika u 55 gradova i 88 predstavnika u 20 županija i Gradu Zagrebu)

- Napomena: 2007. izbori su bili raspisani za 308 vijeća i 228 predstavnika

IZBORI ZA VIJEĆA I PREDSTAVNIKE NACIONALNIH MANJINA 2011.

- **Pravo na izbor vijeća, odnosno predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama samouprave utvrđeno je temeljem odredbi članka 24. stavci 1., 3. i 6. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (NN, 155/02, 47/10, 80/10 i 93/11)**

Stavak 1.: *„U jedinicama samouprave na čijem području pripadnici pojedine nacionalne manjine sudjeluju s najmanje 1,5% u ukupnom stanovništvu jedinice samouprave, u jedinicama lokalne samouprave na čijem području živi više od 200 pripadnika pojedine nacionalne manjine, te u jedinicama područne (regionalne) samouprave na čijem području živi više od 500 pripadnika nacionalne manjine, pripadnici svake takove nacionalne manjine mogu izabrati vijeće nacionalnih manjina.”*

Stavak 3.: *„U slučajevima kada nije ispunjen barem jedan od uvjeta iz stavka 1. ovoga članka za izbor vijeća nacionalnih manjina, a na području jedinice samouprave živi najmanje 100 pripadnika nacionalne manjine, za područje ovakove jedinice samouprave bira se predstavnik nacionalnih manjina.”*

Stavak 6.: *„Za određivanje broja pripadnika nacionalne manjine radi provođenja odredbi ovoga članka mjerodavan je popis stanovništva korigiran (uvećan ili umanjen) za onaj broj birača koji su upisani ili brisani iz popisa birača koji se sastavlja radi izbora članova predstavničkih tijela jedinica lokalne samouprave.”*

IZBORI ZA VIJEĆA I PREDSTAVNIKE NACIONALNIH MANJINA 2011.

- Izbori su provedeni 10. srpnja 2011., za članove ukupno 276 vijeća i za 173 predstavnika nacionalnih manjina
- Izbori nisu provedeni za članove 35 vijeća i za 54 predstavnika nacionalnih manjina iz razloga što nisu bile podnesene kandidature
- Izbrano je ukupno 273 vijeća i 169 predstavnika nacionalnih manjina

236 vijeća (**83** vijeća u **71** općini, **92** vijeća u **52** grada te **61** vijeća u **19** županija i u Gradu Zagrebu) izabrana su u punom broju

Za **40** vijeća (**15** vijeća u **10** općina, **18** vijeća u **16** gradova te **7** vijeća u **7** županija i u Gradu Zagrebu) izabran je manji broj članova vijeća od potrebnog, od čega je u njih **37** izabrana natpolovična većina članova zbog manjeg broja kandidata ili zbog istog broja glasova koje su dobili 2 ili više kandidata

IZBORI ZA VIJEĆA I PREDSTAVNIKE NACIONALNIH MANJINA 2011.

Izabrano je ukupno **169** predstavnika (**40** predstavnika u **37** općina, **64** predstavnika u **46** gradova, **65** predstavnika u **19** županija i u Gradu Zagrebu)

U slučaju 4 birana, ali neizabrana predstavnika na izborima, za 2 predstavnika nije bilo odziva birača (u dvije županije), na izborima za 1 predstavnika 2 su kandidata dobila isti broj glasova (na razini općine), dok je na izborima za 1 predstavnika evidentiran jedan nevažeći glasački listić (na razini županije)

- **Sukladno rezultatima koji su ostvareni na izborima, 3. kolovoza 2011. Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o davanju ovlaštenja za sazivanje konstituirajućih sjednica vijeća nacionalnih manjina (NN, 93/11)**
- **Krajnji rok za sazivanje konstituirajućih sjednica za 273 vijeća nacionalnih manjina bio je 9. rujna 2011.**

IZBORI ZA VIJEĆA I PREDSTAVNIKE NACIONALNIH MANJINA 2011.

Splitsko-dalmatinska županija

- Odlukama Vlade Republike Hrvatske raspisani su izbori za ukupno 14 vijeća i za ukupno 10 predstavnika u jedinicama samouprave u Splitsko-dalmatinskoj županiji

- **Izabrano je ukupno 11 vijeća,**

- 4 na razini županije: bošnjačke, crnogorske, slovenske i srpske nacionalne manjine
- 1 u Gradu Imotski: srpske nacionalne manjine
- 5 u Gradu Splitu: bošnjačke, crnogorske, makedonske, slovenske i srpske n. manjine
- 1 u Općini Podbablje: srpske nacionalne manjine

te 8 ukupno predstavnika nacionalnih manjina

- 4 na razini županije: mađarske, makedonske, njemačke i talijanske nacionalne manjine
- 1 u Gradu Makarskoj: srpske nacionalne manjine
- 1 u Gradu Splitu: mađarske nacionalne manjine
- 1 u Gradu Sinju: srpske nacionalne manjine
- 1 u Gradu Vrlici: srpske nacionalne manjine

IZBORI ZA VIJEĆA I PREDSTAVNIKE NACIONALNIH MANJINA 2011.

Dubrovačko-neretvanska županija

- Odlukama Vlade Republike Hrvatske raspisani su izbori za ukupno 6 vijeća i za ukupno 8 predstavnika u jedinicama samouprave u Dubrovačko-neretvanskoj županiji

- **Izabrano je ukupno 5 vijeća,**

- 2 na razini županije: bošnjačke i srpske nacionalne manjine
- 2 u Gradu Dubrovniku: bošnjačke i srpske nacionalne manjine
- 1 u Gradu Metkoviću: srpske nacionalne manjine

te ukupno 2 predstavnika nacionalnih manjina

- 1 na razini županije: slovenske nacionalne manjine
- 1 u Općini Župa Dubrovačka: bošnjačke nacionalne manjine

REGISTAR VIJEĆA, KOORDINACIJA VIJEĆA I PREDSTAVNIKA NAC.MANJINA

- **Novi propisi donijeti nakon prestanka prethodnog mandata izabranih članova vijeća i predstavnika nacionalnih manjina:**

Zakon o Registru vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina (NN, 80/11)

Uređuje način upisa u Registar vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, promjena podataka u upisu i uvjeti za brisanje iz Registra te način rada i financiranja koordinacija vijeća nacionalnih manjina osnovanih za područje Republike Hrvatske

Pravilnik o obrascima i načinu vođenja registra vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina (NN, 106/11)

Uređuje oblik, sadržaj i način vođenja Registra vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina te potrebne obrasci za upis u Registar i izdavanje isprava

REGISTAR VIJEĆA, KOORDINACIJA VIJEĆA I PREDSTAVNIKA NAC.MANJINA

- Osnovna novina u odnosu na *stari* Registar vijeća nacionalnih manjina su subjekti upisa u *novi* Registar vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina:

1. vijeća nacionalnih manjina jedinica lokalne samouprave,
2. vijeća nacionalnih manjina jedinica područne (regionalne) samouprave,
3. predstavnici nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave,
4. koordinacije vijeća nacionalnih manjina osnovane u istim ili različitim jedinicama lokalne samouprave,
5. koordinacije vijeća nacionalnih manjina osnovane u istim ili različitim jedinicama područne (regionalne) samouprave,
6. koordinacije vijeća nacionalnih manjina za područje Republike Hrvatske osnovane od vijeća nacionalnih manjina jedinica područne (regionalne) samouprave;
7. drugi oblici udruživanja nacionalnih manjina koji se osnivaju sukladno međunarodnim ugovorima.

REGISTAR VIJEĆA, KOORDINACIJA VIJEĆA I PREDSTAVNIKA NAC.MANJINA

- **Subjekti upisa upisuju se u Registar temeljem Zahtjeva za upis u Registar koji se podnosi Ministarstvu uprave u roku od 30 dana od: konstituiranja vijeća / osnivanja koordinacije / objave službenih rezultata izbora za predstavnika nacionalne manjine**
- **Zahtjev za upis u Registar podnosi predsjednik vijeća, predsjednik koordinacije, predstavnik nacionalne manjine, odnosno osoba ovlaštena za zastupanje drugih oblika udruživanja nacionalnih manjina koji se osnivaju sukladno međunarodnim ugovorima**
- **Zahtjev za upis u Registar podnosi se na Obrascu broj 1 - *Zahtjev za upis u Registar vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina*, uz koji se u originalu ili javnobilježnički ovjerenom preslici prilažu:**
 - dokaz o izboru, odnosno o osnivanju koordinacije, potpisani sporazum,
 - zapisnik s konstituirajuće sjednice vijeća ili osnivačke skupštine koordinacije ili drugog oblika udruživanja nacionalnih manjina,
 - odluka o izboru predsjednika vijeća ili koordinacije i osobe koja će zamjenjivati predsjednika,
 - statut.

REGISTAR VIJEĆA, KOORDINACIJA VIJEĆA I PREDSTAVNIKA NAC.MANJINA

- Zahtjev za upis u Registar (Obrazac 1) i pripadajući prilozi dostavljaju se u dva primjerka
- Na Zahtjev za upis u Registar i za Rješenje o upisu u Registar naplaćuje se upravna pristojba u iznosu od 70,00 kuna
- O zahtjevu za upis u Registar odlučuje Ministarstvo uprave te, u roku od 30 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva, donosi rješenje
- Promjene podataka u Registru prijavljuju se na Obrascu broj 2 – *Prijava promjena podataka u Registru vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina*, uz koji je potrebno priložiti i dokaz o promjeni:
 - naziva,
 - sjedišta / prebivališta,
 - područja djelovanja,
 - datuma promjene statuta / sporazuma,
 - osoba ovlaštenih za zastupanje,
 - osobnih podataka te promjenu radi brisanja člana zbog prestanka mandata / članstva.

REGISTAR VIJEĆA, KOORDINACIJA VIJEĆA I PREDSTAVNIKA NAC.MANJINA

- Zakonom o Registru propisano je da se po službenoj dužnosti iz Registra brišu:

Osobna imena zbog prestanka mandata, danom dostave obavijesti o izboru članova vijeća i predstavnika nacionalnih manjina

Vijeća, koordinacije vijeća te predstavnici nacionalnih manjina, ako

- su prestali uvjeti za izbor vijeća nacionalne manjine utvrđeni Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina,
- se broj izabranih članova vijeća nacionalne manjine radi prestanka mandata smanji ispod broja potrebnog za odlučivanje,
- su prestala postojati vijeća nacionalnih manjina koja su osnovala koordinaciju, odnosno ako se njihov broj natpolovično smanjio,
- ako se broj vijeća nacionalnih manjina jedinica područne (regionalne) samouprave smanji ispod broja utvrđenog za osnivanje koordinacije vijeća nacionalnih manjina za područje Republike Hrvatske,
- ako se predstavnik nacionalne manjine briše iz evidencije popisa birača na području za koje je izabran, sukladno odredbama posebnog zakona.

REGISTAR VIJEĆA, KOORDINACIJA VIJEĆA I PREDSTAVNIKA NAC.MANJINA

- **Vijeća i koordinacije koji su upisani u Registar sukladno Zakonu o Registru vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina nakon redovitih izbora ne podliježu novoj obvezi upisa u Registar, već prijavljuju osobna imena i OIB osoba ovlaštenih za zastupanje i nove članove vijeća, odnosno koordinacije za iduće mandatno razdoblje**

VIJEĆA NACIONALNIH MANJINA U JEDINICAMA SAMOUPRAVE

- Vijeće nacionalne manjine:

- je specifična manjinska institucija pripadnika određene nacionalne manjine na razini jedinice samouprave**
- ima status neprofitne pravne osobe, kojeg stječe upisom u Registar vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina**
- bira se i djeluje na temelju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina radi ostvarivanja prava pripadnika pojedine nacionalne manjine na sudjelovanje u javnom životu i zastupanje njenih interesa na razini jedinice samouprave**
- je savjetodavno tijelo u jedinici samouprave *(u odnosu na poduzimanje odgovarajućih aktivnosti i usvajanje općih akata tijela jedinice koji se odnose na unaprjeđivanje, ostvarivanje i zaštitu prava nacionalnih manjina)***
- nije isto što i udruga nacionalne manjine te ih je potrebno razlikovati!**

	VNM	UDRUGA NM
ZAKONSKI OKVIR	Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina	Zakon o udrugama
ČLANSTVO	Ograničenja: građani RH; pripadnici nacionalne manjine; prebivalište	Mogućnost: fizičke i pravne osobe bez obzira na prebivalište ili sjedište
IZBOR ČLANOVA	Izbore raspisuje Vlada RH; primjena odredbi Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne samouprave	Stječe se slobodno izraženom voljom i sukladno statutu udruge
BROJ ČLANOVA	Propisan UZPNM	Nije propisan zakonom
TRAJANJE ČLANSTVA	Ograničeno: redovit mandat od 4 godine	Nije zakonski ograničeno
MOGUĆNOST OSNIVANJA	Ovisi o zastupljenosti (% ili broj) pripadnika nacionalne manjine u jedinici samouprave	Slobodno izraženom voljom najmanje 3 osnivača
PODRUČJE OSNIVANJA	Ograničeno: područje jedinice samouprave za koje je VNM osnovano	Nije zakonski ograničeno
CILJEVI OSNIVANJA	Izričito propisani UZPNM-om	Zaštita i promidžba interesa, uvjerenja i ciljeva članstva utvrđenim statutom udruge
SPECIFIČNA PRAVA	Izričito propisana UZPNM-om	Nisu izričito propisana zakonom
STJECANJE PRAVNE OSOBNOSTI	Upis u Registar VNM	Upis u Registar udruga RH

VIJEĆA NACIONALNIH MANJINA U JEDINICAMA SAMOUPRAVE

- Posebna prava vijeća nacionalnih manjina koja su uređena Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina:

- predlaganje tijelima jedinice samouprave mjera za unaprjeđivanje položaja nacionalne manjine u državi ili na nekom njezinu području, uključujući davanje prijedloga općih akata kojima se uređuju pitanja važna za nacionalnu manjinu tijelima koja ih donose;
- isticanje kandidata za dužnosti u tijelima državne uprave i tijelima jedinica samouprave;
- biti obaviješteni o svakom pitanju o kojem će raspravljati radna tijela predstavničkoga tijela jedinice samouprave, a tiče se položaja nacionalne manjine;
- davanje mišljenja i prijedloga na programe radijskih i televizijskih postaja na lokalnoj i regionalnoj razini koji su namijenjeni nacionalnim manjinama ili na programe koji se odnose na manjinska pitanja.

- Djelatnosti koje mogu obavljati vijeća nisu ograničena zakonom!

VIJEĆA NACIONALNIH MANJINA U JEDINICAMA SAMOUPRAVE

- **Obveze jedinica samouprave prema vijećima i u odnosu na vijeća nacionalnih manjina:**
 - općim aktima urediti način, rokove i postupak ostvarivanja posebnih prava vijeća nacionalnih manjina
 - razmotriti, ali ne i prihvatiti prijedloge, mišljenja i savjete vijeća nacionalnih manjina
 - u okviru svojih proračunskih sredstava osigurati financiranje rada i djelovanja vijeća nacionalnih manjina (obveza financiranja administrativnih troškova i mogućnost financiranja određenih programa)
- **Ukoliko vijeće nacionalne manjine smatra da je opći akt jedinice samouprave ili neka njegova odredba protivna Ustavu, Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina ili posebnim zakonima mora o tome obavijestiti Ministarstvo uprave, izvršno tijelo jedinice samouprave i Savjet za nacionalne manjine!**

VIJEĆA NACIONALNIH MANJINA U JEDINICAMA SAMOUPRAVE

- Obvezni akti koje donosi vijeće nacionalne manjine - donose se većinom glasova svih članova:

- statut
- program rada
- financijski plan
- završni račun

Statut, financijski plan i završni račun vijeća nacionalnih manjina objavljuju se u službenom glasilu jedinice samouprave

- Vijeće donosi odluku/e o izboru predsjednika vijeća i osobe koja će zamjenjivati predsjednika
- Vijeće može donositi i druge akte sukladno statutu

VIJEĆA NACIONALNIH MANJINA U JEDINICAMA SAMOUPRAVE

- Izvori financiranja rada i djelovanja vijeća nacionalnih manjina:

- proračunska sredstva jedinica samouprave
- sredstva državnog proračuna Republike Hrvatske (*mogućnost namjenskog financiranja određenih programa*)
- sredstva ostvarena od vlastite imovine, donacijama, poklonima, nasljedstvom ili po drugom osnovu

VIJEĆA NACIONALNIH MANJINA U JEDINICAMA SAMOUPRAVE

- **Naknada troškova i nagrade za rad članovima vijeća nacionalnih manjina :**
 - *članovi vijeća nacionalne manjine svoje dužnosti obavljaju, u pravilu, na dragovoljnoj osnovi i s pažnjom dobrog gospodara*
 - članovi vijeća nacionalnih manjina imaju pravo na naknadu troškova i novčanu nagradu za obavljanje poslova za vijeće
 - **Prava su uređena Pravilnikom o naknadi troškova i nagradi za rad članovima vijeća i predstavnicima nacionalnih manjina (NN, 24/06)**
 - **Naknada troškova** – odnosi se na troškove javnog prijevoza, dnevnice, ostale stvarni troškovi
 - **Nagrade** – **odnose se na** mjesečne nagrada najviše do visine od 50% od iznosa naknade koju ostvaruju članovi predstavničkog tijela jedinice samouprave (*iznos mora biti uređen općim aktima nadležnih tijela jedinice samouprave*)

PREDSTAVNICI NACIONALNIH MANJINA U JEDINICAMA SAMOUPRAVE

- Predstavnik nacionalne manjine:

- je specifična manjinska institucija pripadnika određene nacionalne manjine na razini jedinice samouprave
- upisuje se u Registar vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, ali ne stječe, odnosno nema status pravne osobe
- bira se i djeluje na temelju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina radi ostvarivanja prava pripadnika pojedine nacionalne manjine na sudjelovanje u javnom životu i zastupanje njenih interesa na razini jedinice samouprave
- je savjetodavno tijelo u jedinici samouprave
- radi i djeluje samostalno, pod nazivom koji sadrži naziv nacionalne manjine koja ga je izabrala i naziv jedinice samouprave za koju je izabran
- ne može obavljati djelatnosti koje su posebnim zakonima utvrđene kao isključivo pravo pravnih osoba!

- Prava i obveze propisana za vijeće nacionalne manjine odgovarajuće se primjenjuju i na predstavnika nacionalne manjine

KOORDINACIJE VIJEĆA NACIONALNIH MANJINA

- **Vijeća i predstavnici nacionalnih manjina izabrani na razini jedinica lokalne i jedinica područne (regionalne) samouprave mogu osnivati koordinacije vijeća (*i predstavnika*) nacionalnih manjina**
- **Koordinacije vijeća nacionalnih manjina upisuju se u Registar vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika te stječu, odnosno imaju status neprofitne prave osobe**
- **Koordinacije vijeća nacionalnih manjina mogu se osnovati:**
 - u istim ili različitim jedinicama lokalne samouprave
 - u istim ili različitim jedinicama područne (regionalne) samouprave
 - za područje Republike Hrvatske (*osnivaju ih vijeća nacionalnih manjina jedinica područne (regionalne) samouprave*)
- **Koordinacije vijeća nacionalnih manjina za područje Republike Hrvatske smatraju se osnovanim ako im pristupi više od polovine vijeća određene nacionalne manjine koji su izabrani na razini županije**

KOORDINACIJE VIJEĆA NACIONALNIH MANJINA

- **Koordinacije vijeća nacionalnih manjina:**
 - **osnivaju se temeljem sporazuma o osnivanju, kojim se utvrđuju sastav, određivanje, broj članova i sjedište koordinacije**
 - **djeluju kao kolegijalna tijela**
 - **donose statut, kojim se utvrđuje način rada te prava i ovlasti predstavnika nacionalnih manjina koji su pristupili koordinaciji**
- **Vijeća nacionalnih manjina mogu na koordinaciju prenijeti sve ili neke od posebnih ovlasti iz članka 31. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, odnosno ovlastiti koordinaciju da u njihovo ime poduzima pojedine mjere**
- **Tijela koordinacija vijeća nacionalnih manjina su: predsjednik, zamjenik predsjednika te radna tijela koordinacije**

KOORDINACIJE VIJEĆA NACIONALNIH MANJINA

- Ovisno o razini za koju se osnivaju, sredstva za rad i djelovanje vijeća koordinacija vijeća nacionalnih manjina ostvaruju se:

- od vlastite imovine
- od donacija
- od poklona
- od nasljedstva
- iz proračuna jedinica samouprave
- iz državnog proračuna Republike Hrvatske
- po drugoj osnovi u skladu sa zakonom

- Predsjednik, zamjenik i članovi radnih tijela koordinacije mogu iz sredstava namijenjenih za rad primati naknadu stvarnih troškova koje su imali u obavljanju poslova za koordinaciju, sukladno Pravilniku o naknadi troškova i nagradi za rad članovima vijeća i predstavnicima nacionalnih manjina

Hvala na pozornosti!